

Catechisatie in coronatijd

Vanwege de lockdown kregen veel jongeren afgelopen winterseizoen online catechisatie. Wie erbij betrokken was, zal beamen dat dit een mooie noodoplossing was, maar dat we het – als het even kan – het liefst nooit meer doen. De noodzakelijke ontmoeting ontbreekt.

Tekst: Rick Schreur

Jongeren vinden de coronacrisis vooral vervelend. De pandemie roept bij hen geen speciale vragen op. Dat bleek toen catechisanten aan het begin van dit seizoen een kennismakingspapiertje mochten invullen. Een van de dingen waarop ik een reactie vroeg, was: ‘Dit heeft corona met mij gedaan...’

Effect

Opvallend was dat er in de reacties vooral antwoorden kwamen die aangaven dat corona vervelend is. Door corona zijn lessen en colleges veelal digitaal gegaan, stortte het (fysieke) sociale leven in en moest je overal en altijd rekening houden met coronaregels. Het antwoord dat ik had verwacht, werd niet één keer ingevuld (in drie groepen), namelijk: ‘Wat wil God ons zeggen door het coronavirus?’ Die vraag zou iedereen moeten hebben, toch?

De laatste tijd ben ik echter meer gaan beseffen dat het ‘probleem’ hiervan niet bij jongeren ligt, maar bij mij, bij ons, de opvoeders. Toen ik mezelf namelijk eerlijk afvroeg welk effect corona op mijn (geestelijk) leven heeft gehad, herkende ik me helemaal in de antwoorden van de jongeren. Ik vind het ook vooral lastig en het heeft mij ook beperkt in mijn bewegingsvrijheid. Maar ik moet vooral beschaamd toegeven dat ik ook niet zo zit te tobben met de vraag wat God door de crisis heen ons te zeggen heeft. Het is overigens ook lastig, zo niet onmogelijk, om daar een antwoord op te geven.

Een teken

De Heere Jezus tekent ons in ieder geval een duidelijke lijn: ‘Al die dingen moeten gebeuren, maar het is nog niet het einde. (...) Wees dan waakzaam, want u weet niet op welk moment uw Heere komen zal.’ (Matt.24:6c,42) De coronapandemie is een teken dat Christus eraan komt. Daar moeten we het op catechisatie over hebben. Wat is waken? Hoe moet je waken? Wat voor consequenties heeft dat voor je leven? En wat gebeurt er als Hij terugkomt? Daar

hebben catechisanten misschien meer aan dan dat ze de coronapandemie wel kunnen duiden, maar er verder aan voorbij leven... Daarin mogen wij hen voorgaan. Want hoe moeten ze anders leren om met zulke vragen bezig te zijn? Hopelijk leeft die vraag wel bij ons en leren jongeren van ons om met die vragen bezig te zijn, zodat ze door deze roepstem stilgezet worden om vervolgens in beweging te komen. In navolging.

Aarzeling

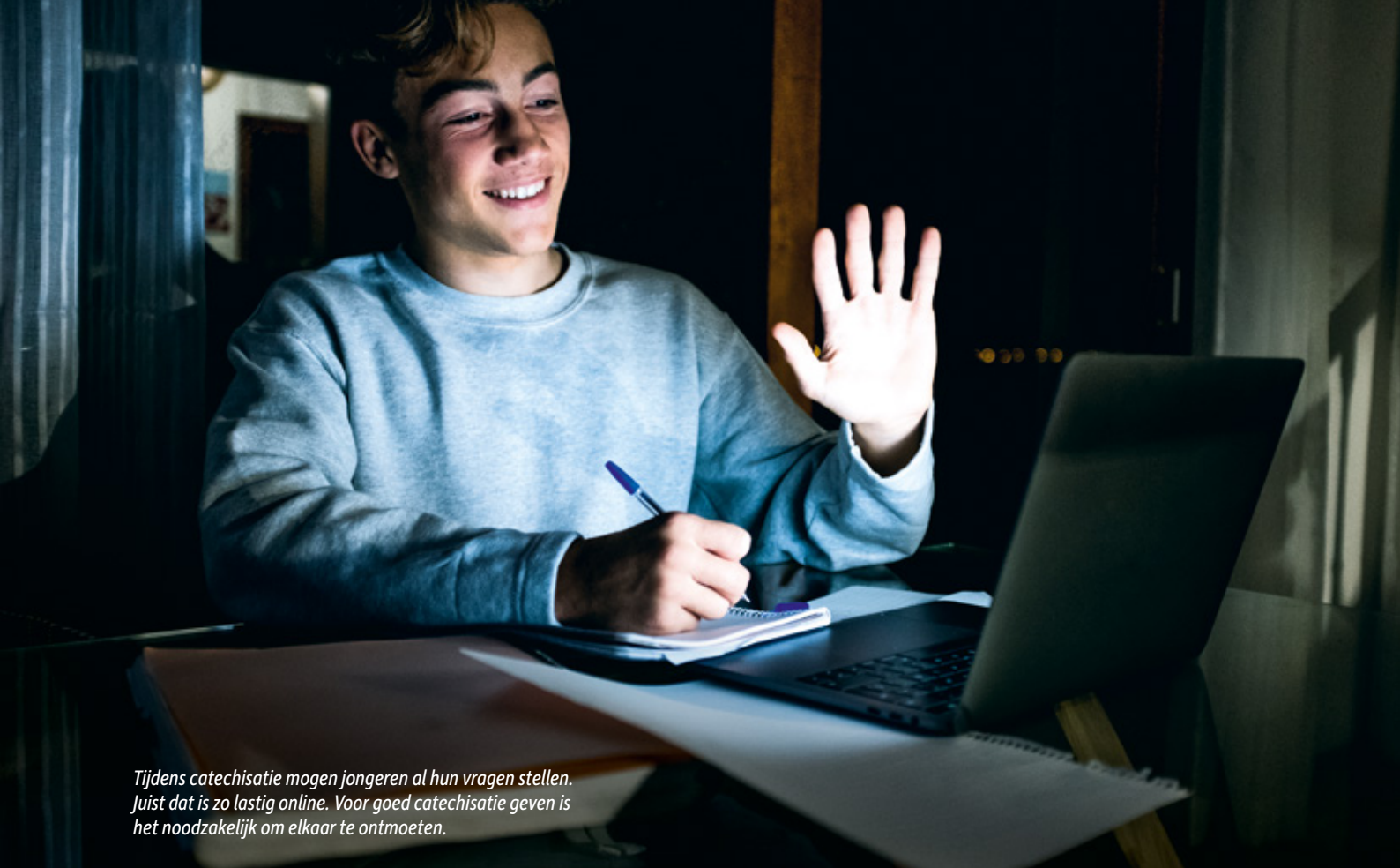
Toen Nederland in december 2020 in strenge lockdown ging, rees de vraag hoe catecheten ondanks de beperkingen het kerkelijke onderricht toch gestalte konden blijven geven. Veel gemeenten aarzelden eerst of ze de (grote) stap naar online catechisatie moesten zetten. De hoop was dat het in het begin van 2021 wel weer wat versoepeld zou worden. Dit bleek echter niet het geval te zijn. De stap moest gezet worden. De aarzeling om mij heen herkende ik ook bij mijzelf. Hoewel ik mezelf nog jong vind, merk ik dat de jongeren van nu toch snel nieuwe dingen doen en leren, terwijl ik dacht dat ik altijd wel redelijk bij was.

.....
*Online catechisatie was een mooie
noodoplossing, maar het liefst
doen we het nooit meer zo*
.....

Die schroom had ik ook bij online catechisatie geven. Hoe werkt het? Wat zien ze op hun scherm als ik dit doe en dat? Kunnen ze mij dempen? Moet ik zeggen dat ze allemaal hun camera aan moeten zetten? Of moet ik dat maar in het midden laten? En nog veel meer van die vragen. De catechisanten werken er dagelijks mee en vinden dus na verloop van tijd ook online manieren om de grenzen op te zoeken.

Handleiding

Om de verlegenheid weg te nemen die catecheten ervaren doordat hun leerlingen vaak meer weten dan zijzelf, heeft het centrum voor catechese ‘Just Read It!’ een uitgebreide handleiding voor hen gemaakt. Hierin worden vragen beantwoord en daarmee wordt hopelijk ook de drempel weggenomen die er kan zijn

Tijdens catechisatie mogen jongeren al hun vragen stellen. Juist dat is zo lastig online. Voor goed catechisatie geven is het noodzakelijk om elkaar te ontmoeten.

om online catechisatie te geven. De dertig catechisatiegroepen die de catechetenpool van Just Read It! (een groep catecheten die gemeenten op catechesegebied uit de brand helpt) mag dienen, zijn allemaal overgestapt naar online catechisatie.

Ook heb ik gehoord dat er in verschillende gemeenten met alle catecheten een bijeenkomst plaatsvond, waarin geoefend werd. Sommige catecheten lieten een jongere bij zich komen en hebben zich zo laten helpen. Mooi vind ik dat, als je zo het gemeente-zijn gestalte geeft. Kunnen we dat bij andere moeilijke dingen misschien ook zo samen oppakken?

Ontmoeting

Online catechisatie was een mooie noodoplossing, maar het liefst doen we het nooit meer zo. Daarvoor zijn allerlei redenen: het gevoel niet te weten of het is geland, het gevoel van onmacht wanneer catechisanten zeggen dat ze problemen hebben met hun computer en dus niet tot nauwelijks kunnen meedoen en alleen luisteren, het gebrek aan spontane onbevangen informele gesprekjes, het totaal afwezig zijn van de groepsdynamiek en gewoon het missen van je catechisanten. Het is mooi dat online catechisatie mogelijk is en het is ontzettend handig als de avond anders niet zou doorgaan, maar we hebben wel geleerd dat het voor goed catechisatie geven noodzakelijk is om elkaar te ontmoeten.

Vorig jaar hadden we voor de Kerst een Kahootquiz. Aan het einde van het seizoen heb ik dat weer gedaan. Nu heb ik ook ervaren hoe het is om dat online te doen. Het was eigenlijk helemaal niet zo leuk.

Er was geen geschreeuw, geen gejoel, er waren geen gefrustreerde gezichtsuitdrukkingen en er was totaal geen competitieve sfeer. Het gevoel van verbondenheid ontbrak. Dat werd nog duidelijker toen aan het einde van die les uit de vingers van de catechisanten een 'bedankt voor alles' kwam, om vervolgens te verdwijnen van het scherm. Dat was het dan, dacht ik.

Ingewijd worden

Catechisatie blijft nodig, want het is een van de plekken waar jongeren God mogen leren kennen, waar we hen jaloers mogen maken door te vertellen en uit te leggen hoe goed het is om in Christus God als Vader te mogen kennen. Het is daarvoor wel van belang dat catechisatie een veilige plek is, een plek waar jongeren alles mogen zeggen en al hun vragen mogen stellen. Juist dát is zo lastig online. Ook dingen als: 'Maar meneer, ik heb er echt gewoon geen zin in.' Of: 'Ik doe echt mijn best om te geloven, maar ik merk gewoon niks van God...'

In al die catechisatiejaren mag de catecheet met de catechisanten meelopen. Hij mag eerlijk delen dat het geen gekke vragen zijn, want hij heeft ze zelf ook. Maar hij mag ook, en vooral, wijzen op het fundament: het Woord van God. Alle catechisatie is immers belijdeniscatechisatie: jongeren mogen door de jaren heen ingewijd worden in de leer van de eeuwenoude kerk in de hoop en verwachting dat de leer van het geloof ook samen zal smelten met hun persoonlijk geloof, zodat ze in dát geloof 'ja en amen' zullen zeggen tegen de God van hun doop, de Verbondsgod. ■

Rick Schreur
is theologiestudent
en als jeugdwerk-
adviseur werkzaam
bij het HJW,
voornamelijk als
projectleider van
Just Read It!